

יידיש אויפן אינטערנעץ נאך אַמאָל

Att rädda jiddischlitteraturen

Hela den fascinerande historien om The National Yiddish Book Center kan man läsa på adressen: www.yiddishbookcenter.org/

På denna וועבזײַטל kan du också söka, läsa och skriva ut en mängd jiddischböcker.

Under *About the Center* kan du lyssna till grundarens egen berättelse:

1980, när Aaron Lansky var en 25-årig doktorand i ämnet östeuropeisk judendom, insåg han det allvarliga läget för jiddischlitteraturen i USA. Tusentals ovärderliga böcker på jiddisch var dömda att kastas eller användas som makulatur. Böcker, som överlevt både Hitler och Stalin, försvann med den äldre generationen judar, vars barn och barnbarn inte kunde läsa på jiddisch. De kastade jiddischböckerna i soporna. En hel litteratur var på väg att försvinna.

Lansky skrev en appell för att samla in och rädda dessa bortglömda och önskade böcker på jiddisch och judar från hela USA gav sitt gensvar.

Snart kunde Lansky och hans medarbetare samla in jiddischböcker från källare och vindar, synagogor och övergivna byggnader. Detta insamlings- och räddningsarbete fortgår ännu idag.

Ursprungligen räknade man med att det kunde finnas 70000 jiddischböcker som var möjliga att komma över. Yiddish Book Center samlade in detta antal på sex månader och har för närvarande fått in en million band. Att ha uppnått detta har kallats "den största kulturella räddningsaktionen i judendomens historia"

Yiddish Book Center har under senare år utvecklat innovativa undervisningsprogram som har öppnat dessa böcker för nya generationer av läsare, studenter och forskare.

Böcker för alla

Som världens enda större leverantör av jiddischböcker har Yiddish Book Center kunnat hjälpa mer än 600 större bibliotek att skapa samlingar av jiddischböcker. Harvard, Yale, Library of Congress, the British Library, Hebrew University i Jerusalem och

nationalbibliotek i avlägsna länder som Australien Kina och Japan är representerade.

1998 gjorde Yiddish Book Centers Steven Spielberg Digital Yiddish Library nytryck av hög kvalitet tillgängliga på begäran. Senare lades hela texter ur fler än 11000 jiddischtitlar ut online på internet via Digital Yiddish Library. Dessa kan enkelt laddas ner helt gratis. Så nu är jiddisch, den tidigare kanske mest hotade litteraturen, den säkraste och mest tillgängliga.

Itzik Manger

Vill man höra en berömd och älskad jiddischpoet läsa sina egna dikter kan man skaffa boken

Itzik Manger
Dunkelgold
Gedichte

Jiddisch und deutsch

Jüdischer Verlag im Suhrkamp Verlag
Frankfurt am Main 2004

18 dikter är inlästa på den medföljande CD:n

איציק מאַנגער לייענט איציק מאַנגער

דער העלפֿער

דער שניי איז ווייס און פֿראַסטיק,
דער זונפֿאַרגאַנג איז רויט.
דער בעל-שם-טובֿ וואַרפֿט פֿאַר די פֿייגל
קרישקעס קאַרנברויט.

ער שטייט אין זײַן פויעריש פעלצל,
פֿאַר זײַן אַרעם געצעלט,
און העלפֿט דעם רבונג-של-עולם
פֿיטערן די פֿייגל אין פֿעלד.

Jiddischkurser till våren

Vårterminens kurser som börjar i januari är termin 4 och 7.

Förhoppningsvis blir det även en ren nybörjarkurs. Det finns flera deltagare anmälda men det fattas fortfarande ett par för att kunna starta en ny grupp.

Tveka inte utan anmäl er snarast! Välkomna i januari!